

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos XXXII. — Izdan in razposlan dne 25. julija 1885.

100.

Ukaz ministerstva za trgovino od 4. julija 1885,

s katerim se izdaje propis o uniformah: a) za uradnike in uradniške aspirante, po tem b) za poduradnike in poduradniške namestnike državnih in zasebnih železnic.

Na temelji Najvišje pooblastitve od 20. junija 1855 izdaje se niže stoječi propis o uniformah:

- a) za uradnike in uradniške aspirante, po tem
- b) za poduradnike in poduradniške namestnike državnih in zasebnih železnic.

Po le-tem izgubé po meri tega propisa za omenjene služnike svojo moč določila vsled Najvišje odloke od 14. marcija 1857 z ukazom ministerstva za trgovino od 3. aprila 1857 (Drž. zak. št. 76) razglašenega dozdanjega propisa.

V odnosu na službeno obleko služabnikov državnih in zasebnih (privatnih) železnic za zdaj ne bode nikake premene ter veljajo še dalje dotična določila omenjenega dozdanjega propisa.

Pino s. r.

Propis

o uniformi: a) za uradnike in uradniške aspirante, po tem b) za poduradnike in poduradniške namestnike državnih in zasebnih železnic.

I. Splošna določila.

§. 1.

Uradnikom in uradniškimi aspirantom, poduradnikom in poduradniškimi namestnikom državnih in zasebnih železnic dopušča se v službi in zunaj službe, sosebno o prilike kake slovesnosti ali svečanosti nositi častno oblačilo, uniformo.

A kolikor oni v izvršujoči službi prihajajo v dotiko z občinstvom, dolžni so nositi uniformo.

§. 2.

Uniforma uradnikov je ustanovljena po osmih, uniforma poduradnikov po treh razredih in uniforma aspirantov po enem in poduradniških namestnikov zopet po enem razredu.

Klobuk in meč nosita se samo o kaki slovesnosti ter je za navadno rabo kapa namenjena.

§. 3.

Gledé tega, kako naj se pri državnih železnicah nameščeni uradniki in poduradniki vrsté v dotične razrede, izdá minister trgovine dotične zaukaze.

O vrstitvi uradnikov in poduradnikov, ki so nameščeni pri kaki zasebni železnici, in pa o znamenjih firme podjetništva, ki naj jih nosijo na uniformskih gumbih in klobučnih rožah, naj najpred dotično upravstvo v šestih tednih, po razglašenji tega propisa, svoje nasvete ministerstvu za trgovino vpodá.

§. 4.

V enem letu najpozneje po tem, ko bode uvrstitev odobrena, naj bodo služniki ali nameščenci, za katere ta propis veljá, če imajo delo v eksekutivni službi, opravljeni v ustrezajočo mu uniformo.

§. 5.

Nova podjetništva zasebnih železnic, katere pod §. 2 reda za železnocestno poslovršbo od 16. novembra 1851 (Drž. zak. od l. 1852 št. 1) prosijo dovoljenja za odprtje poslovršbe, dolžna bodo, kakor doslej, dotični komisiji, katera poziveduje, če je železnica sposobna za poslovršbo, izkazati, da je uvrstitev služnikov v posamične uniformske razrede od ministerstva za trgovino odobrena in osobje s propisano uniformo preskrbljeno.

II. Opis uniforme uradnikov.

A. Praznja (gala-) uniforma.

§. 6.

Suknja uniforme (fig. 1) je za vse razrede iz ličnega (finega), temno-modrega sukna s stoječim ovratnikom in izlogi (vzvleki, zasleči) iz enakega sukna in s podlako (podšivko) iz črne, gladke svilene tkanine.

Stoječi ovratnik, podšit s temnomodrim suknom, ima enovit vkladek, ki mu dela, da ostane v svoji obliki mehak. Visokost ovratnika je za vse razrede enakomerno 4cm ter je ovratnik odspred v diagonali od 1.3cm zmerno zaokrogljen.

Gornji život sega do kolkov ter se zapenja z dvema vrstama gumbov, katerih vsaka ima po 7 posrebrjenih gumbov (fig. 7). Najvišji gumb je 1.3cm oddaljen od ovratnikovega kraja a najnižji je na prekživotnem šivu nameščen takó, da, kadar je suknja zapeta, bosta oba najvišja gumba 10.5cm, a oba najnižja 9.5cm na razno ali vsaksebi. Skrica sta na sprednjih koncih zaokrogljena ter dosezata, kader roki sami ob sebi visita, v dolgosti konec stegenega srednjega prsta. Skrica ležita od spredej za toliko, kolikor ste široki obe vrsti gumbov, a od zadej za dolnjo širino hrbtnega kosa ali dela eden na drugem.

Na levi strani dobiva suknja, pod taljo, horizontalen vrezek, skozi katerega se pretika mečev držaj.

V črti, kakor držita oba hrbtna šiva, je v obeh škricih djana v vsakem po ena naopična guba ter ondi, kjer se ti gubi stikata z nahrbtnima šivoma, nameščen je po en velik gumb. Od teh prekživotnih gumbov nizdolu vrezan je v obeh škricnih gubah po en žep ter pokrit vsak z dvojno zasločenim zaklopceem (nadžepnico), imajočim po 2 gumba.

Rokava imata pri zapetji primeroma 10.5cm dolg razporec in pa 6.5cm širok izlog, katerega gornji ogel je zmerno zaokrogljen.

Razporec se zapenja z malim gumbom na spodnjem delu rokova, kateremu ustreza gumbnica (gumbova luknja) na zgornjem delu.

Podolž krajev suknje, po tem ob šivu ovratnika in gornjem robu rokavovega izloga teče napustek (*passe-poil*) iz pomarančno-rumenega sukna.

Na gumbih vkovani so razločilni priznaki dotične železnice.

§. 7.

Hlače so iz temno-modrega, ličnega sukna, pri 6.—8. uniformskem razredu z napustkom (*passe-poil*) enakšnega sukna.

§. 8.

Razločilni znaki (fig. 11 in 12) obstojé za služnike državnih železnic v rozetah ali rožicah na ovratniku po fig. 11 a), za uradnike zasebnih železnic v kolutih ali obročkih na ovratniku po fig. 11 b), po tem v srebrnih portah na ovratniku in rokavnih izlogih, kakor tudi v vnanjem postranskem šivu hlač, namreč takó, da ima:

a)	8. razred	uniforme	eno	srebrno	rozeto	(kolut)	na	ovratniku,
b)	7.	"	dve	"	rozeti	(koluta)	"	"
c)	6.	"	tri	"	rozete	(kolute)	"	"
d)	5.	"	eno	3.3cm	široko	porto	in	eno zlato rozeto (kolut) na

- ovratniku, 3·3cm široko porto na izlogu rokava in 2·6cm široko porto na vnanjem postranskem šivu hlač,
- e) 4. razred uniforme isti priznak v portah kakor 5. razred in dve zlati rozete (koluta) na ovratniku,
- f) 3. razred uniforme isti priznak s portami kakor 4. in 5. razred in tri zlate rožice (kolute) na ovratniku,
- g) 2. razred uniforme 3·3cm široko porto in zlato rozeto (kolut) na ovratniku, 5·3cm široko porto na izlogu rokava in dve po 2·6cm široki, s pomarančnorumenim napustkom (*passe-poil*) ločeni porti na vnanjem postranskem šivu hlač,
- h) 1. razred uniforme isti priznak v portah kakor 2. razred in dve zlati rozeti (koluta) na ovratniku.

§. 9.

Klobuk (fig. 8 *a, b, c, d* in *e*) iz črne klobučine obrobjen je s črnim, povodi čenim (moiriranim) svilenim trakom na okrajcih ter na desno opravljen s črno kokardo.

Petljo na desni strani z enim uniformskim gumbom pritrjeno nareja pri 1. do 5. razreda 6 vrst srebrnih bujiljonov (fig. 8 *e*), izmed katerih sta dva srednja zapletena, pri 6. do 8. razredu nasproti ena srebrna porta.

V obeh oglih ležita roži srebrnih bujiljonov, s srednjim ščitom iz črnega žameta, na katerem so priznaki železnice v srebru izvezeni.

§. 10.

Meč (fig. 9 in 9 *a*) počiva v jermenu, ki se nosi pod suknjo ter je brez vsega ukrasa narejen iz črnega kozlovskega usnja.

Mečev držaj naj, kadar je suknja zapeta, molí skozi vrezek iz suknje, da bode videtiga.

§. 11.

Paletot (fig. 4) je iz temno-modrega, težkega ali ložjega sukna ali bukovice, brez *passe-poile*, z oglavnico (kapucem), ki se pritrja s petljami in gumbi, in ležečim ovratnikom iz črnega žameta.

Paletot bodi tako dolg, da bode telo od vratu do 10—12cm izpod pogačice kolenove popolnem pokrito, ter opravljen z dvema vrstama velikih, črnih roženih gumbov, ki štejeta vsaka po 6 gumbov. V visokosti kolkov biva ena 6cm široka, 37cm dolga in z 2 roženima gumboma in 2 gumbnicama opravljena spona.

Na levi prsni strani je znotraj en odprt žep in v visokosti spona sta 2 z nadžepnicama pokrita žepa nameščena.

§. 12.

Kravata je iz črne, gladke svilene tkanine z napustkom iz belega platna.

§. 13.

Rokavice so iz belega usnja, kakeršno se dá prati.

B. Lagotna (vsednja) uniforma.

§. 14.

Suknja (fig. 2) je iz ličnega temno-modrega sukna s podlako iz gladke črne svilene ali volne tkanine. Oba predka (prsna dela) suknje ležita sredi prs

drug na drugem ter narejata 2 reversa, ki se zgoraj rtasto končujeta. Imata vsak po 7 enoliko razstoječih, posrebrnenih gumbov iz kovine, na katerih se vidijo znaki dotične železnice. Najvišji gumb je nameščen 3cm pod mestom, kjer se ovratnik začinja, in 12cm od reversovega kraja, a dolnji 9cm od reversovega kraja. V podlaki levega predka ali oprsnika vdjan je 15cm širok žep.

Škrice sezata, kadar roki sami ob sebi visita, kakor je po naturi, na dolgost do konec stegenega srednjega prsta ter sta na niz razširjena in sicer tako, da od spredaj za širino reversov a od zadej za doljno širino hrbtnega dela ali zadka drug na drugem ležita.

Na levi plati dobiva suknja pod taljo vodoraven vrezek, skozi katerega se ven pretika mečevo držalo.

Na zadnjem delu obeh škriccev biva v črti, kakor držita oba hrbtna šiva, po ena naopična guba in v tej en žep, ki je s premočrtno, zdolaj zao krogljeno nadžepnico in enim gumbom pokrit.

Rokava, brez razporca, opremljena sta z 9cm širokim izlogom iz enakega sukna.

Ovratnik je podšit z enakim suknom in tako ukrojen, da ima — ležeč — zadej v sredi in na obeh sprednjih, pravokotnih ogljih tik reversov 4cm širnosti.

Razločilno znamenje (fig. 10 in 10 a), biva na rokavovem izlogu v srebrnih portah, odnosno porticah, namreč:

- a) za 8. razred uniforme je 7mm široka portica,
- b) " 7. " " sta dve in
- c) " 6. " " so tri takšne portice, katere so s prožicami 2mm širokimi iz črne svile skup tkane,
- d) za 5. razred uniforme je 3.3cm široka porta in poleg zgornjega kraja iste je 7mm široka portica pritkana s progo 2mm široko iz črne svile,
- e) pri 4. razredu uniforme je enaka porta, kateri sta s črno-svilenima 2mm širokima progama pritkani dve 7mm široki portici,
- f) pri 3. razredu uniforme je enaka porta, kateri so s črno-svilenimi 2mm širokimi progami tri 7mm široke portice pritkane,
- g) pri 2. razredu uniforme je ena 5.3cm široka porta, na kateri je pritkana 7mm široka portica in
- h) pri 1. razredu uniforme je enaka porta, kateri sta pritkani dve 7mm široki portici.

§. 15.

Hlače, pri vseh razredih enake, so iz modro-sivega sukna ter imajo na vnanjih podolžnih šivih napustek iz enakega sukna.

Po letu smejo se nositi hlače iz volnene tkanine, ki ima barvo jadvovine, ali pa iz nebeljene enobarvene tkanine, ki se dá prati.

§. 16.

Kapa (fig. 5, 6 in 6 a) je iz temno-modrega sukna s črnim *moire antique* trakom in črnim usnjenim ščitom, odpredaj z dvojno-krilatim kolecem.

Veterni jermenec držita dva posrebrnena gumba istega kova, kot gumbi na sukuji.

Na *moire antique* traku bivajo pri 1. in 2. razredu po tri srebrne 7mm široke portice.

Pri 3., 4. in 5. razredu po dve taki portici a pri 6., 7. in 8. razredu po 1 taka portica.

Prometno službo vršeči uradnik naj nosi isto kapo, vendar iz rudečega sukna namesto modrega (višnjavega).

§. 17.

Telovnik (lajbič, vesta) obstoji iz ličnega, temno-modrega sukna — zadnji del iz črnega kanafasa, — odspredaj od vrata doli proti prsom je 2—4cm globoko izrezan in se zapenja z 8 malimi posrebrljenimi, na sprednjem kraji desnega prsnega kosa nameščenimi gumbi iz kovine (istega kova kakor gumbi na suknji). Oba prsna kosa sta na sprednjem, dolnjem oglu pošev pristrižena ter imata od zunaj vsak po en vodoraven žep, katerega ustje je opremljeno s letvico ali progo suknelo 2cm široko. Hrbtni ali zadnji del ima na sredi 7cm dolg razporec ali prerez ter prekživotno sparno z zapencem.

§. 18.

Paletot je tak kakor pri gala-uniformi.

§. 19.

Ovratnica, iz črne svilene tkanine, 2·2cm široka, 77—80cm dolga na obeh koncih s pravokotnim rtom, zavezuje se odspredaj na vozle z dvema kratkima petljama in koncema.

§. 20.

Srajca (košulja) je iz bele tkanine.

§. 21.

Klobuk in meč ne nosita se praviloma z uniformo vsednjico.

§. 22.

Vsaki železnocestni upravi dano je na voljo določiti, na katerih postajah manje pomenljivosti, in pri katerih službenih opravkih sploh sme se namesto vsednje suknje (§. 14) nositi jopič (*sacco*) (fig. 3).

Jopič ali sako je iz temno-modrega, ličnega sukna z ležečim ovratnikom iz enakega sukna, drži se lagodno života ter je take dolgoti, da — kadar roke visita sami ob sebi — za katerih 7cm čez kraj rokavovega ustja seza.

Jopič ima dve vrsti, vsako po 5 enoliko vsaksebi stoječih, posrebrjenih kovinskih gumbov (kakeršni so na suknji). Oba najvišja gumba sta 3cm pol ovratnikom in oba najnižja kakih 20cm nad dolnjim robom jopiča nameščena takó, da bosta, kadar se jopič zapne, obe vrsti gumbov kakih 10—12cm na razno.

Na vsakem sprednjem kosu jopiča vdjan je odzunaj, 18cm od sprednjega kraja in 20—22cm od dolnjega kraja roba vodoraven žep, pokrit z nadžepnico 7cm široko. Zadek jopiča sestavljen je iz dveh kosov ter ima zdolaj na srednjem šivu razporec za 8—10cm. Na podšivni ali notranji strani levega prsnega dela vdjan je 13cm širok naprsni žep. Rokava nimata razporcev ob zapestji ter sta opremljena z izlogom po 9cm širokim. Ovratnik ima podlako iz enakega sukna

ter je tako ukrojen, da ima — položen ali ležeč — od zunaj na sredi in na obeh sprednjih, pravokotnih oglih tik reversovih delov po 4cm širokosti.

Ta jopič ali sako je brez razločilnih znakov na ovratniku ali na izlogu rokava za vse razrede uniformske enak.

Klobuk in meč ne smeta se nositi k temu jopiču.

III. Opis uniforme aspirantov.

§. 23.

Pražnja in vsednja uniforma z jopičem vred za aspirante je popolnem enaka uniformi 8. razreda uradnikov, s tem izimkom, da ni nikakih priznakov z rožicami (koluti), odnosno srebrnih portic na ovratniku gala-uniforme, na izlogu rokava vsednjice in na kapi.

IV. Opis uniforme poduradnikov.

A. Gala-uniforma.

§. 24.

Suknja je enaka suknji uradnikom od 6. do 8. razreda uniformskega propisani s tem razločkom, da so rozete (koluti) na ovratniku (po fig. 11 a za služnike državnih železnic in po fig. 11 b za služnike zasebnih železnic) ne iz srebra, nego iz bele svile z podložkom pomarančno-rumenega sukna, poleg tega je na dolnjem kraji ovratnika pri vseh poduradnikih nameščena 2cm široka srebrnosiva svilena porta (fig. 15).

Poduradniki v 3. razredu imajo eno rozeto (kolut), v 2. razredu dve in v 1. razredu tri rozete (kolute) na ovratniku.

§. 25.

Hlače so iz modro-sivega sukna, z napustkom iz enakega sukna na vnanjih podolžnih šivih.

§. 26.

Namesto klobuka propisanega uradnikom nosijo poduradniki tudi pri gala-uniformi kapo enakšno, kakeršno uradniki 8. razreda s tem razločkom, da sta portica na črnem traku, po tem krilato kolce narejeni ne iz srebra, ampak iz srebrno-sive svile (fig. 13).

§. 27.

Meča poduradniki ne nosijo.

§. 28.

Paletot, kravata in rokavice so tako, kakor je pisano za uradnike.

B. Lagotna ali vsednja uniforma.

§. 29.

Suknja je enaka suknji propisani za uradnike 6. do 8. razreda, s tem razločkom, da so na rokavovem izlogu ena 2cm široka porta iz srebrnosive svile

(fig. 14) in poleg te pri poduradnikih 3. razreda ena 7mm široka srebrnosiva svilena portica, pri poduradnikih 2. razreda dve in naposled pri poduradnikih 1. razreda tri takšne svilene portice nameščene.

Porta in portice pritkane so s črnosvilenimi 2mm širokimi progami.

§. 30.

Jopič ali sako enak je jopiču za uradnike propisanemu, s tem razločkom, da biva na izlogu rokava 2cm široka srebrnosiva svilena porta.

§. 31.

Hlače so take kakor pri pražnjici. Po letu smejo se nositi tudi hlače iz volnenine, ki ima barvo jadvovine, ali pa iz nebeljene enobarvene tkanine, ki se dá prati.

§. 32.

Kape, paletot in rokavice naj bodo tako kakor za pražnjo uniformo poduradnikov.

Telovnik, ovratnica in srajca so tako kakor pri vsednjici za uradnike.

§. 33.

Vsaki železnocestni upravi prepušča se, da sama razloči, kateri njenih poduradnikom pripadajočih služnikov bodo dolžni nositi pražnjo uniformo in kateri dobodo samo vrednjico, ali pa morebiti namesto suknje pri vsednjici samo jopič ali sako.

V. Opis uniforme namestnikov poduradnikom.

§. 34.

Uniforma pražnjica in vsednjica z jopičem vred za namestnike poduradnikom je popolnem enaka uniformi poduradnikov samih, s tem razločkom, da na ovratniku pražnje uniforme rozet (kolotov) in na rokavovem izlogu vsednje uniforme in pa jopiča priznakov sè svilenimi 7mm širokimi porticami in takisto tudi svilene portice na kapi nima.

Fig. 1.

Fig. 2.

Fig. 3.

Fig. 4.

Fig. 5.

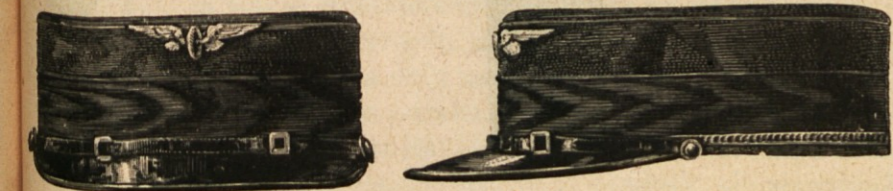

Fig. 6.

Fig. 6 a.

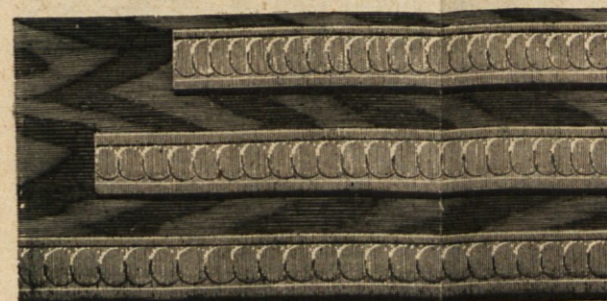

Fig. 7.

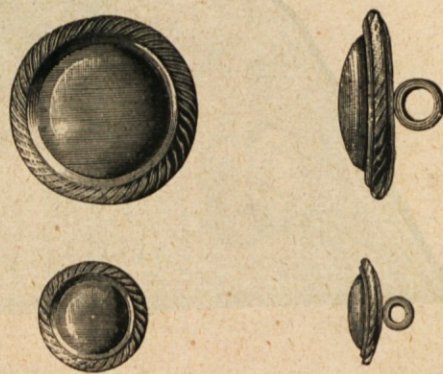

Fig. 8.

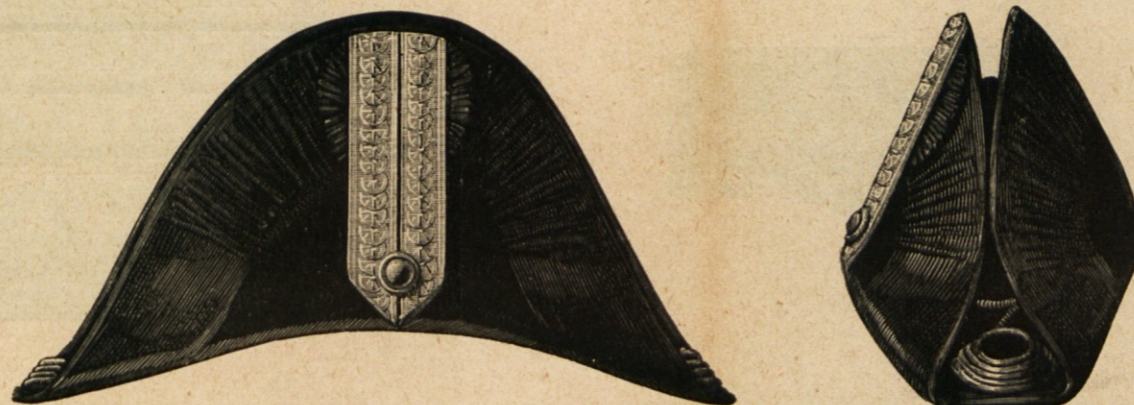

Fig. 8 a.

Fig. 8 b.

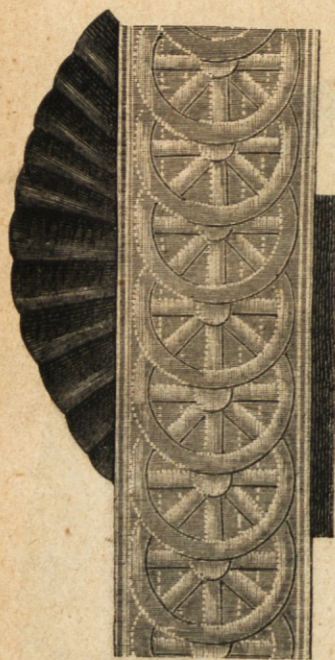

Fig. 8 c.

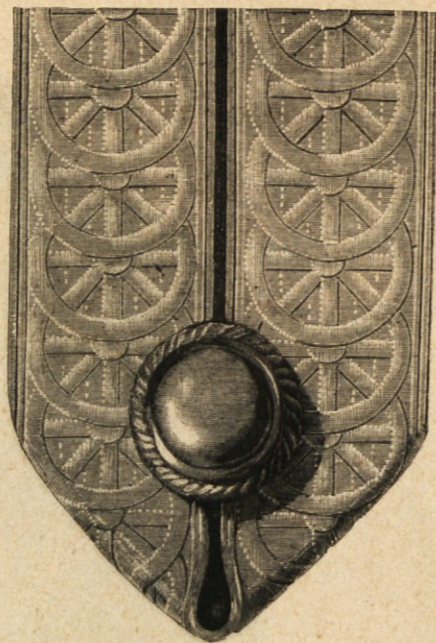

Fig. 8 d.

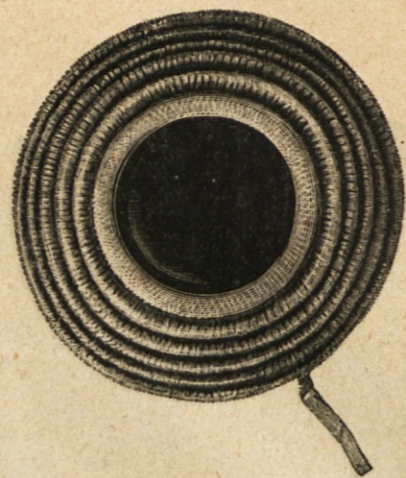

Fig. 8 e.

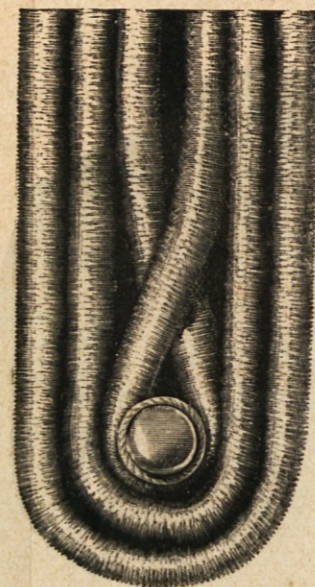

Fig. 9.

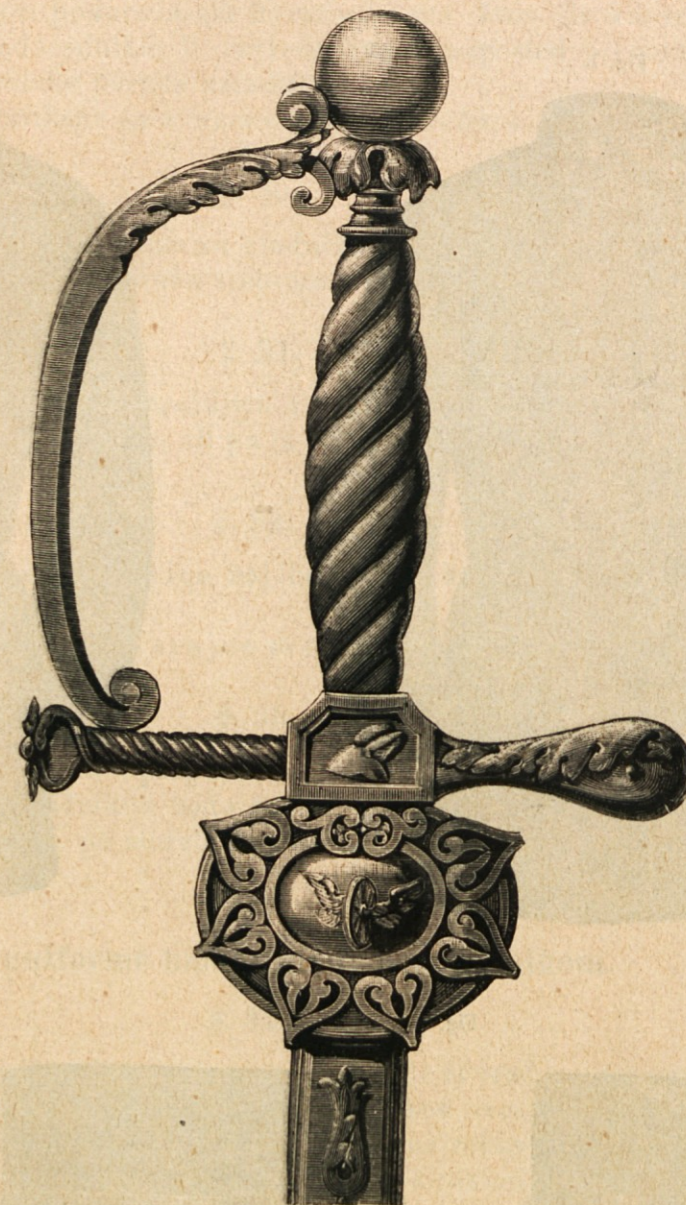

Fig. 9. a.

Fig. 10.

Fig. 10 a.

Fig. 11.

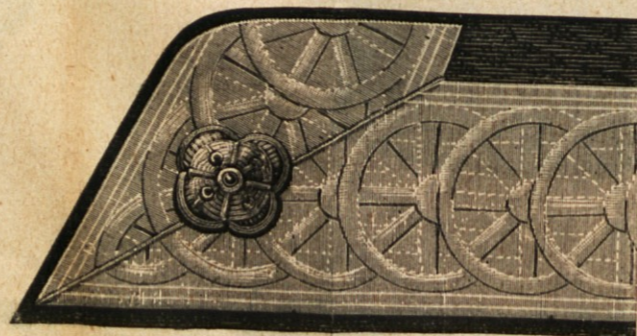
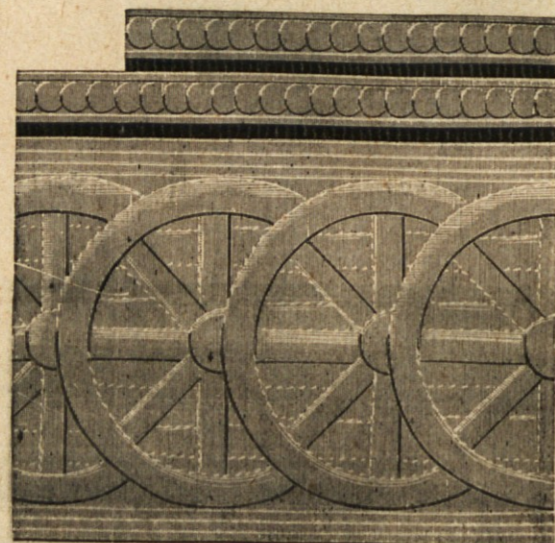
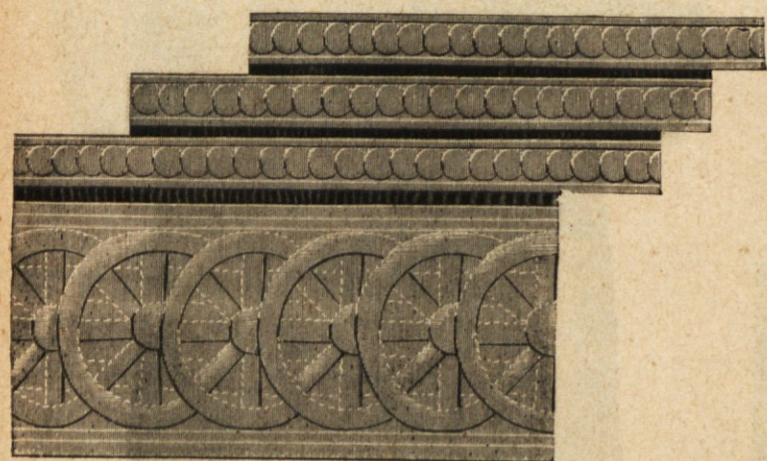

Fig. 11 a.

Fig. 11 b.

Fig. 12.

Fig. 13.

Fig. 14.

Fig. 15.

